

Dolgozat címe Őszibarackfajták tafrinás betegségre való fogékonyságának értékelése

A dolgozatot készítő hallgató neve Pintér Márton

Kertészmérnök Bsc. Levelező munkarend

Magyar Agrár-és élettudományi egyetem

Belső témavezető: Dr. Szalay László

Külső témavezető: -

Soroksáron 2 éven át vizsgáltam 32 őszibarackfajtát (amiből 7 nektarin, 4 lapos) tafrinás levélfodrosodásra való érzékenység alapján, összesen 161 db fát. A felméréseket a 2022-es és 2023-as években végeztem, 2022-ben 6 alkalommal, 2023-ban 8 alkalommal. A még nem látható fertőzést mikroszkóppal vizsgáltam. A fertőzés mértékét egy lineáris skálán értékeltem, ahol az 1-es a leggyengébb, míg a 10-es a legsúlyosabb fertőzés volt. Az értékeket Excelben rögzítettem. Meghatároztam az sAUDPC értékeket, amelyek a betegség lefolyását szemlélteti az egyes fajtákon. A teszteket SPSS-ben futtattam le. A normális eloszlás vizsgálatához Kolmogorov-Smirnov és a Saphiro-wilk normalitás teszteket használtam. A tesztek eredménye azt mutatta, hogy nincs normális eloszlás a mintákban, így ennek megfelelően nem parametrikus teszteket használtam. A Mann-Whitney U teszttel az évek közti kapcsolatot vizsgáltam, hogy kiderüljön van-e szignifikáns különbség köztük. Az évek között nem volt szignifikáns különbség, így a fajták értékelésénél a két év eredményeit átlagoltam. A fertőzés mértéke és a hajtásnövekedés nagysága közötti összefüggést a Pearson és Spearman korrelációs teszttel vizsgáltam. Ennek eredményeként azt kaptam, hogy minél fejletlenebbek a hajtások annál erősebb a fertőzés. Az erősebb növekedésű fajtáknál kisebb fertőzés figyelhető meg. A korrelációtól nagy eltérést mutatott a Zee Lady fajta aminél feltételezhető, hogy *R*-gén faktorok is szerepet játszhatnak. A fajtákat Cluster K means teszttel csoportosítottam, és 3 kategóriát különítettem el. Az 1-es csoportba tartozó fajtákat toleránsnak tekintettem a tafrinás betegséggel szemben (1,5-3,5 sAUDPC értékkel rendelkeztek), a 2-es csoport fajtái mérsékelten fogékonyak (3,5-6 sAUDPC értékeket mutattak), a 3-as csoport fajtái pedig kifejezetten fogékonyak a betegségre (6-8 sAUDPC értékkel). Saját vizsgálataim és a szakirodalmi adatok alapján megállapítható, hogy a termesztett őszibarackfajták körében nincs olyan, amelyik a tafrinás betegséggel szemben teljesen ellenálló lenne. A fajták fogékonyságában azonban jelentős különbségek vannak. Vizsgálataim során a Royal Glory, a Vérbarack, a Rubirich, a Yellow nectar, az Orosz lapos és a Maura bizonyult a legkevésbé fogékonyak a tafrinás betegségre. Ezeket a fajtákat föl lehet használni a nemesítésben az

ellenállóképesség javítására. Termesztésük során a tafrinás betegséggel szemben egy mérsékelt növényvédelmi eljárásra van szükség. Kilenc fajta mérsékeltén fogékony volt a tafrinás betegségre, ezek a fajták már nagyobb odafigyelést és szakszerű növényvédelmet igényelnek. A vizsgált fajták közül 17 kifejezetten fogékony volt a tafrinás betegségre, csak rendszeres, szakszerű növényvédelemmel védhetők meg.